

Het beste dichtbij

Deze nieuwsbrief is een uitgave van: **ABZ De Samenwerking**



Hoogproductief zeugenbedrijf houdt biggen gezond met Krusli

BEDRIJFSREPORTAGE / PAG. 14

Staat uw ventilatie goed afgesteld?

VLEESPLUIMVEE / PAG. 9

Melkzuur in graskuil is ook bron van pensenergie

RUNDVEE / PAG. 18

06

Inzaci
groenbemester
na de maïs



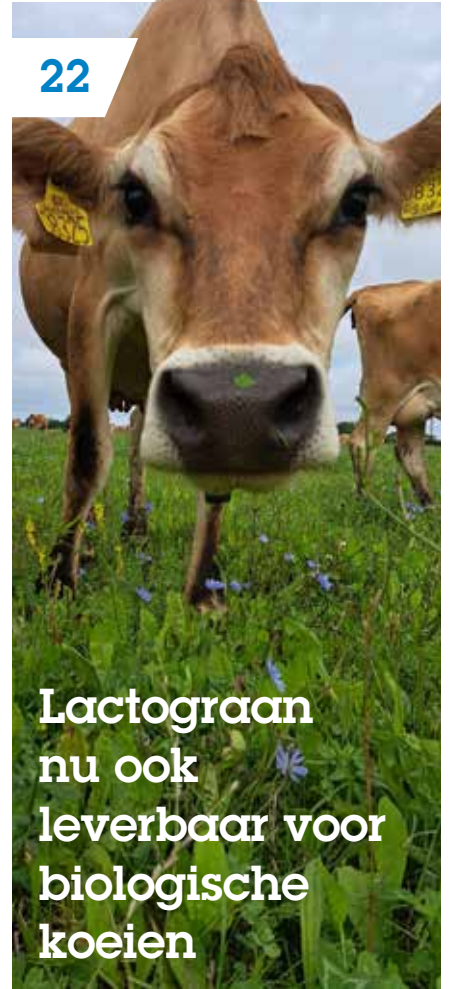
13

Meer groei en
lagere kosten met
ABZ@Green



22

Lactograan
nu ook
leverbaar voor
biologische
koeien



10

Toevoegingen in
legpluimveevoer



20

Nieuw assortiment
vleesveevoerders



Inhoud

- 03 Voorwoord
- 04 Grondstoffenmarkt
- 09 Staat uw ventilatie goed afgesteld?
- 12 Endoxines en de relatie met SINS
- 14 Hoogproductief zeugenbedrijf houdt biggen gezond met Krusli
- 18 Melkzuur in graskuil is ook bron van pensenergie
- 19 Aankoop juiste structuurbron belangrijk
- 23 Formaldehyde behandeling niet meer toegestaan
- 24 Koeien kijken met Marijke
- 25 Voor u gezien
- 28 Colofon

26

Maak kennis met...
De Jongerenraad



Op weg naar een nieuwe tijd

Een jaar geleden schreef ik over de turbulente tijden waarin we verkeren. We zijn inmiddels een jaar verder en er is enerzijds wat rust ontstaan, anderzijds is er veel onzekerheid in de wereld. Gelukkig gaat er veel goed binnen onze coöperatie.

“Ook uw coöperatie werkt in al deze dynamiek gestaag door om dat te doen waarvoor zij meer dan 100 jaar geleden is opgericht.”

Marcel Roordink, algemeen directeur



De integratie van de drie bedrijven Bosgoed, De Samenwerking en ABZ Diervoeding verloopt voorspoedig. We proberen dit zo te doen dat u als lid/afnemer hier weinig hinder van ondervindt en kunt profiteren van de extra's die de combinatie van de drie bedrijven oplevert. Dagelijks proberen wij in alle disciplines van onze bedrijfsvoering 'Het beste dichtbij' te realiseren voor u als klant. Tegelijkertijd realiseren we ons dat er veel onzekerheid is waar u en uw coöperatie mee om moeten gaan.

De grondstofmarkten zijn voor een groot deel weer teruggekeerd naar de prijsniveaus waar wij bekend mee zijn. Toch blijft er veel onrust en blijven prijzen daardoor volatiel. De oorlog in Oekraïne kan alle kanten opgaan en daarmee wederom (tijdelijk) stevige invloed hebben op prijzen van energie en agrarische grondstoffen. Als coöperatie spreiden wij onze aankoopmomenten om de risico's beheersbaar te houden en aan u een scherpe voerprijs te kunnen doorberekenen.

We staan in Europa aan de vooravond van een meer duurzame manier van het houden van dieren en produceren van melk, vlees en eieren. Maar wat is duurzaam? Op welke knoppen moeten wij duwen om op de juiste manier ons aan te passen aan morgen. Samen met de branchevereniging NEVEDI hebben wij een duurzaamheidsbeleid ontwikkeld waaraan de komende jaren stap voor stap gewerkt gaat worden. Het vertrekpunt zijn de duurzaamheidseisen waaraan in de voedselketen waarde gehecht wordt, bijvoorbeeld vanuit de afnemers van melk, vlees en eieren.

De politiek zal uiteindelijk het tempo beïnvloeden van de transitie die we voorstaan. Met de benodigde redelijkheid in politieke besluitvorming, krijgen we met elkaar de tijd om ons aan te passen, met behoud van concurrentiekracht voor de Nederlandse veehouderij. Wij voorzien een lichte krimp van de Nederlandse veehouderij en proberen in onze beleidskaders hierin rekening mee te houden. Vooral nog kunnen we de afzet van voeders goed vasthouden, vooral door de aanwas van nieuwe leden/afnemers. Veehouders die kiezen voor de no nonsense aanpak van ABZ De Samenwerking. Onze aanpak **Het beste dichtbij**, goed zijn in ons vakgebied en dichtbij de leden/afnemers staan, vindt gehoor bij bestaande en nieuwe relaties.

Met dezelfde houding, die ik ook bij veel van onze veehouders bespeur, werkt ook uw coöperatie in al deze dynamiek gestaag door om dat te doen waarvoor zij meer dan 100 jaar geleden is opgericht. Inkoop van grondstoffen, produceren van diervoeders en deze voorzien van kundig advies aan u te vermarkten. Met onze voeders en advies zorgen wij ervoor dat uw dieren optimaal presteren en u een zo goed mogelijk rendement realiseert op uw bedrijf. Op die manier staan wij schouder aan schouder met onze boeren. Dit blijft de beste manier waarop wij u kunnen steunen in deze onzekere tijd. Onze coöperatie biedt daarmee vertrouwen en dit wordt door steeds meer veehouders in Nederland herkend.



Grundstoffen- markt

Het groeiseizoen op het noordelijk halfrond en de eerste binnenkomende oogsten waren de belangrijkste gebeurtenissen de afgelopen maanden. Er wordt steeds meer duidelijk over de totale hoeveelheden en kwaliteit van de goederen. Hiernaast eiste het Zwarte Zeegebied nog steeds de nodige aandacht op, met de aflopende graandeel en meerdere aanvallen per week.

Macro economie

De macro economie is een belangrijk element in de grondstoffenhandel. De EUR/USD steeg de afgelopen maanden enigszins, wat gunstig is voor importeurs. De ontwikkelingen in China hebben grote invloed op de macro economie en zo ook op grondstoffen. Het land kampt met deflatie, wat aangeeft dat de vraag naar goederen tegenvalt. De vastgoedsector, zeer groot in China, realiseerde maar liefst 24,5% minder bouwprojecten. De jeugdwerkloosheid steeg naar een recordhoogte van 21%. Minder vraag uit China kan zorgen voor minder vraag naar maïs en soja.

Weersvoorzichten

Europa

Het groeiseizoen van tarwe nam aan het eind een onverwachte wending. Waar het in het begin te droog was, viel er juist in de oogst veel regen. Dit heeft consequenties voor de kwaliteit van de oogst, er is meer voertarwe en minder baktarwe beschikbaar in de meer noordelijke delen van Europa. De gevallen regen is erg gunstig voor de Europese maïs oogst, dit gewas had de regen hard nodig. De oogst lijkt door de regens goed te worden.

Zwarte Zee gebied

Zowel Oekraïne als Rusland gaan een goede oogst tegemoet. De Oekraïense graanoogst is zelfs behoorlijk verhoogd in de laatste verwachtingen. De Russische tarweoogst lijkt net iets kleiner dan vorig jaar, maar nog steeds zeer groot te worden.

Noord-Amerika

Waar in juni en juli veel zorgen waren om droogte in de Verenigde Staten, lijkt op precies de juiste momenten toch genoeg neerslag te zijn gevallen. De droogte liet wat schade achter, waardoor het geen recordoogst wordt. Half augustus trok een gebied met regen over de Soy belt, waardoor ook de soja oogst goed lijkt te worden. Het areaal maïs ten opzichte van soja is groot, waardoor een grote

maïsoogst zo goed als zeker is. De Canadese oogst heeft te weinig neerslag gehad en wordt aanzienlijk kleiner dan eerst voorspeld.

Zuid-Amerika

De eerste gewascondities tarwe in Argentinië komen momenteel naar buiten, deze zijn niet bepaald goed. De schade die drie La Niña's op rij achterlieten duurt even om ongedaan te maken. De grond is nog altijd te droog.

China

De maïsoogst in China is beïnvloed door droogte en heet weer in juni en juli, gevolgd door zware regens begin augustus. De gemiddelde opbrengst per hectare zal kleiner zijn dan vorig jaar, het lijkt een gemiddelde tot net boven gemiddelde oogst te worden. Regen in juni heeft er waarschijnlijk voor gezorgd dat er in China iets minder tarwe van bak kwaliteit is, de grootte van de oogst is goed.

Granen

Vooraf tarwe en gerst waren de afgelopen maanden volatiel en stegen soms snel. Dit kwam vooral door de afgelopen graandeel en de beschietingen en incidenten in het Zwarte Zeegebied. Een eventuele verlenging van de graandeel kan voor dalende prijzen zorgen. De prijs van tarwe staat half augustus op Chicago weer rond het bodemniveau van eind mei. Matif staat op dat moment ongeveer 15 euro per ton boven de bodem. De export van tarwe vanuit de EU verloopt een stuk trager dan vorig jaar, door grote Russische exporten richting Afrika. De maïsoogst van Brazilië en de Verenigde Staten, die straks tegelijk klaarstaan voor export, kunnen druk geven op de maïsprijs. De import vanuit Europa loopt een stuk trager dan vorig jaar, waardoor er geen overdreven groot fysiek aanbod is.

Eiwitten

Vlak na de vorige uitgave stegen de sojaprijzen snel. Grote drijver hierachter was de verschuiving in areaal in de Verenigde Staten ten gunste van maïs. De gemiddelde opbrengst

per hectare moest hoog zijn om geen krappere balans te krijgen. Deze gemiddelde opbrengst per hectare lijkt goed maar niet geweldig te worden, waardoor de overgang naar de volgende Braziliaanse oogst krap lijkt. Hetgeen wat in augustus voor prijsdaling zorgde op de sojaschroot is de zeer hoge prijs voor sojaolie. Sojaolie maakte afgelopen maanden op Chicago een indrukwekkende rally omhoog. Raapschroot blijft een interessant product, al gaat de wereldwijde oogst van raapzaad dit jaar kleiner worden. De droogte in Canada en El Niño in Australië zijn hier debet aan. De crush in Europa valt waarschijnlijk iets kleiner uit dan afgelopen jaar.

“Het groeiseizoen van tarwe nam aan het eind een onverwachte wending. Waar het in het begin te droog was, viel er juist in de oogst veel regen.”



Arjan Teunissen

Inkoper

06 8219 5184

a.teunissen@abzdesamenwerking.nl

Inzaai groenbemester na de maïs

In dit artikel nemen we u graag mee in de mogelijkheden van een groenbemester na de maïs. De landbouwkundige voordelen, de regels rondom een verplicht vanggewas en het GLB.

Wat is het doel?

Een groenbemester heeft een aantal functies die de bodem en het volggewas ten goede komen.

1. Aanvulling organische stof. Samen met gewas resten en organische mest blijft de organische stofbalans op peil. Het is daarbij wel belangrijk dat het gewas van de groenbemester op het land blijft.
2. De 'rest' mineralen worden opgenomen door de groenbemester en spoelen in de winterperiode niet uit. Deze mineralen komen weer beschikbaar voor het volggewas.
3. De wortels zorgen voor structuur in de bodem. Belangrijk in verband met waterafvoer in de winter.
4. Het bodemleven wordt gestimuleerd en neemt toe.
5. Bij een nat voorjaar is de grond eerder droog, omdat het gewas vocht vraagt.

Een groenbemester is bedoeld om op het land te blijven, maar in tijden van ruwvoerkrapte is het verleidelijk om hem af te maaien en naar huis te halen. De bovenstaande voordelen halveren dan.

Wanneer is welke groenbemester aan te bevelen?

Een grasgroenbemester heeft na de maïsteelt de hoogste waarde. Gras neemt namelijk de meeste mineralen op en zorgt voor de hoogste organische stofaanvulling. De meest gebruikte soorten zijn Westervolds- en Italiaans raaigras.

Westervolds raaigras heeft het voordeel dat het iets sneller kiemt en ook in het voorjaar eerder gaat groeien. Zijn wintervastheid is een fractie minder als Italiaans raaigras. Deze 'fractie' kan in sommige jaren wel het verschil maken. Denk aan nachtvorst.

Verder zijn beide grassoorten identiek en op het oog kun je geen verschil zien. Beide types zijn tetraploïd.

Wanneer het al bijna zeker is dat u de groenbemester gaat oogsten, en misschien wel voor meerdere snedes, is het een overweging om een Engels raaigras groenbemester te zaaien. Deze wortelt wat dieper, maar de graskwaliteit ligt hoger. Engels raaigras kan eventueel ook nog een jaar langer blijven staan, omdat de wintervastheid beter is. Dit type is wat duurder dan Westervolds-/Italiaans raaigras, maar blijft met de prijs nog ver onder de blijvend grasland mengsels.

Zaaizaadhoeveelheden: 25 kg/ha (zonder te maaien), 40-50 kg/ha (als er gemaaid gaat worden).





Graansoorten (voornamelijk rogge) kunnen ook gebruikt worden als groenbemester als het wat later wordt in de tijd. Zo na half, richting eind oktober, is het risico groot dat een grasgroenbemester niet met een mooie mat de winter ingaat.

Voeder/bladrogge is dan de beste en voordeligste optie en kiemt ook bij lage temperaturen. Het nadeel van rogge is dat het minder mineralen vasthoudt en als maaiproduct minder geschikt is dan een grassoort. De hergroei van rogge start in het voorjaar normaliter vroeger dan van raaigras. De biomassa wordt vooral in de laatste twee weken vóór het stadium van 'aar schuiven' opgebouwd. Het ideale oogsttijdstip valt hierdoor vaak begin mei.

Zaai-aadhoeveelheden: 40 kg/ha (zonder te maaien), 80 kg/ha (als er gemaaid gaat worden)

Verder zijn er nog meerdere groenbemers die gebruikt kunnen worden, zoals gele mosterd, bladrammenas, Japanse haver e.d. Deze zijn in verband met zaaitijdstip en/of prijs echter minder geschikt voor na de maïs.

Aanvullende getallen:

Organische stofbalans:

Afbraak organische stof teelt maïs -3.500 kg

Voorbeeld aanvulling:

Gewasresten 600 kg

Drijfmest 40 m³ (33 kg per m³) 1.320 kg

Vaste mest 5 m³ (80 kg per m³) 400 kg

Tekort 1.180 kg

Wat levert een geslaagde groenbemester aan die op het land blijft?

Westerwolds-/Italiaansraaigras 1.100 kg

Zaairogge 850 kg

Mineralen buffering:

Westerwolds-

/Italiaansraaigras 18,5 kg Stikstof per ha

10,8 kg Fosfaat

76 kg Kali

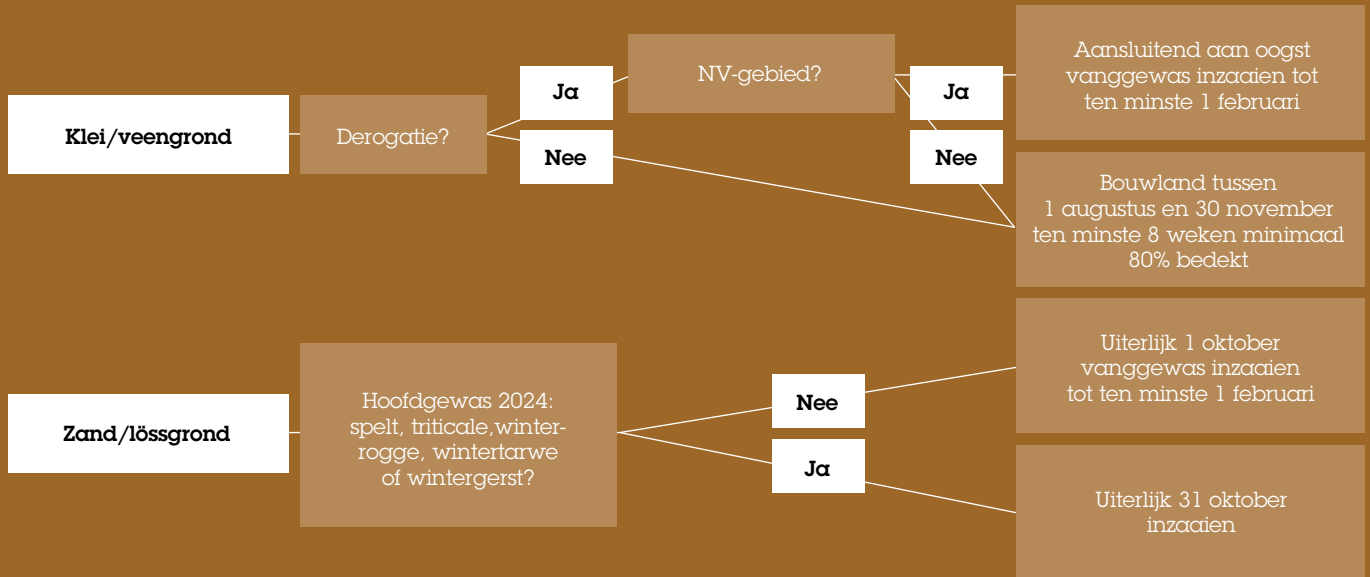
Zaairogge 7 kg Stikstof per ha

3,6 kg Fosfaat

21 kg Kali

Let op! Het is wel belangrijk om de groenbemester op tijd te vernietigen (rond 1 april), omdat het omzettingproces tijd nodig heeft om op tijd beschikbaar te zijn voor de nieuwe maïsteelt.

Vanggewas na maïs



“Vanuit de mestregelgeving is het, afhankelijk van de grondsoort, verplicht een vanggewas na de maïs te telen.”

Vanuit de mestregelgeving is het, afhankelijk van de grondsoort, verplicht een vanggewas na de maïs te telen. U teelt een vanggewas nadat u maïs heeft geteeld op zand- of lössgrond. Of in een met nutriënten verontreinigd gebied wanneer u gebruikmaakt van derogatie. Hiervoor zijn uiterlijke zaaidatums. Deze zorgen ervoor dat het vanggewas tijd heeft om te groeien. Zo kan het genoeg overgebleven stikstof uit de grond opnemen.

Binnen GLB Eco-activiteit Groenbedekking

Groenbedekking gaat over vanggewassen/ groenbemesters. Er zijn diverse gewassen die u hiervoor kunt inzetten. Italiaans-, Westerwolds- en Engels-raaigras vallen hier ook onder, evenals bladrogge.

Wilt u gebruikmaken van deze eco-activiteit? Houd dan rekening met de volgende eisen:

- U houdt uw perceel van 1 januari tot 1 maart voor minimaal 80 procent zichtbaar bedekt.
- U bedekt uw perceel met het vanggewas of de groenbemester die u hebt gezaaid in 2023.
- U gebruikt pleksgewijs gewasbeschermingsmiddelen op maximaal 10 procent van het perceel.
- U werkt het gewas onder met machines, voorafgaand aan de hoofdeelt.
- Voor het onderwerken van het gewas spuit of brandt u het niét dood.

Rustgewas

Naast de genoemde verplichtingen en mogelijkheden is het vanaf 2023 ook verplicht één keer in de 4 jaar een rustgewas op landbouwgrond dat bestaat uit zand- en lössgrond te telen. Het tellen begint in 2023. Dit betekent dat u uiterlijk in 2026 een rustgewas teelt op uw percelen.

Doet u in 2023 mee aan het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), dan gelden er andere regels als u rustgewas als eco-activiteit kiest.

Conclusie

U kunt een groenbemester telen waarmee u landbouwkundig de voordelen voor uw bodem behaald, voldoet aan een vanggewas en kan meetellen als Eco-activiteit groenbedekking binnen GLB. De wet- en regelgeving op dit gebied is onderhevig aan veranderingen, voor bedrijfsspecifieke vragen kunt u contact opnemen met uw rundveespecialist of één van onze specialisten Plant & Teelt.



Dirk van 't Riet

Manager Plant & Teelt

06 5027 0436

d.riet@abzdesamenwerking.nl

Staat uw ventilatie goed afgesteld?

Tussen november en maart is het extra van belang dat uw ventilatie goed afgesteld is en dat met name ook de minimum ventilatie klopt.

Het is van belang dat u de gewenste temperatuur in uw vleeskuikenstal realiseert, terwijl gelijktijdig voldoende verse lucht de stal binnenkomt. Vocht wordt beter opgenomen in warme lucht. Als de temperatuur voldoende op peil blijft gedurende een etmaal, kan er beter vocht afgevoerd worden bij een voldoende hoge staltemperatuur.

Stel de kleppen goed af, zodat er geen koude lucht op de dieren valt en/of er valplekken ontstaan die leiden tot nat strooisel. Zeker wanneer u de kleppen met de hand opent of sluit, is het aan te bevelen om ook 's nachts eens te gaan kijken of ze optimaal werken.

Zeker wanneer er zonnige dagen zijn met koude nachten is het oppassen geblazen. Zorg dat er bij de overgang van middag naar avond



niet teveel koude lucht binnen blijft komen, maar schakel bij. Koude lucht kan leiden tot ORT bij uw vleeskuikens, met afkeur tot gevolg. Wij adviseren u om in de nacht (wanneer mogelijk) met een compensatie te werken.

De energieprijzen kunnen in het najaar weer flink oplopen. Dit heeft gevolgen voor het financieel rendement van uw vleeskuikenbedrijf. Nu de winter voor de

deur staat, is het interessant om niet teveel te ventileren. Let op dat u echter niet te weinig ventileert! Zo weinig als mogelijk (om kosten te besparen), maar zoveel als nodig is om voor uw vleeskuikens het juiste klimaat te hanteren.

Meer informatie of advies nodig? Neem dan contact op met één van onze vleespluimveespecialisten. Zij helpen u graag!

Tips & advies

- Controleer of er geen lucht langs de inlaatventielen naar binnen kan komen.
- Controleer of er geen lucht langs de ventilatoren de stal binnenkomt of door ventilatoren die niet in gebruik zijn.
- Zorg voor extra afdichting van de staldeuren wanneer u in de wintermaanden vleeskuikens opzet. Onder de staldeur komt vaak koude leklucht binnen op kuikenniveau.
- Stel de klimaatcomputers goed af.
- Controleer ook het noodaggregaat.
- Vraag naar de ventilatietabellen bij uw pluimveespecialist.



Hans Wagenaars

Key accountmanager vleeskuikenhouderij

06 5314 5770

h.wagenaars@abzdesamenwerking.nl

Toevoegingen in legpluimveevoer

Er bestaat in de markt een groot scala aan mogelijke toevoegingen voor in het legpluimveevoer, maar wat zijn de meest zinvolle toevoegingen?

Wanneer zet je deze in en wat kan je ervan verwachten?





Voer is de basis

Legmeel is de basis waarmee een hen onder normale omstandigheden ruimschoots uit de voeten moet kunnen. Alle benodigde voedingselementen zijn daarvoor ruim voldoende aanwezig in de samenstelling. Er kunnen echter altijd situaties ontstaan dat het even wat minder goed gaat. Zoals bijvoorbeeld bij warm weer, een voer- of waterstoring waardoor hennen te weinig eten of bij bijvoorbeeld bij een IB infectie.

Onderstaand een aantal van de meest effectieve toevoegingen die ingezet kunnen worden:

Verminderde vleugelspanning / beenderverweking

Dit is het best op te lossen met het inzetten van **Monocalciumfosfaat**. Hiermee geeft u de hennen een extra stoot fosfor. Dit kan met name zeer effectief zijn bij jonge hennen die snel en vroeg in productie komen. Het kan zijn dat de voeropname dan nog even achterblijft ten opzichte van de productie van de hen, wat resulteert in slappe hennen met een lage vleugelspanning. Door de hennen een ruime week 0,3% monocal te geven, is dit vaak zeer effectief te ondervangen. Ook bij oudere hennen, na bijvoorbeeld een voerstoring of warm weer, kan dit zeer effectief werken om beenderverweking te voorkomen.

Leververvetting

Het meest effectief tegen leververvetting is het inzetten van **AFLS-mix** (Anti Fatty Liver Syndrom-mix). Dit is een mengsel van stoffen die de levergezondheid verbeteren en ondersteunen. De lever is één van de

belangrijkste organen van de hen waarin veel stofwisselingsprocessen plaatsvinden. Een maximale levergezondheid is dus van groot belang voor een goed functionerende hen. Het is daarom goed om een paar keer per ronde 2 weken te kuren. De AFLS-mix van ABZ kan met 0,5% voor minimaal 2 weken bijgemengd worden. Als alternatief kan ook (preventief) **Choline Chloride** gebruikt worden.

Clostridium / coccidiose

In startende koppels leghennen liggen coccidiose en clostridium altijd op de loer. Producten zoals **CleanActive 500** kunnen daar bescherming tegen bieden. Dit is een product op basis van plantenextract (o.a. oregano). Door dit in de startperiode vanaf 19 à 20 weken in te zetten gedurende 6 tot 8 weken verkleint u het risico op een uitbraak van coccidiose en/of clostridium. In het geval van een clostridium infectie kunnen er ook middenlangketen vetzuren ingezet worden. ABZ heeft daarvoor het product **MCFA+** in het assortiment (0,1% gedurende 4 à 5 weken).

Verslechterde eischaalkwaliteit

Bij oudere hennen of door bijvoorbeeld een IB infectie kan er een (tijdelijk) slechtere eischaal ontstaan. Om dit te verhelpen kunt u **BS-Mix** (Bot/Schaal-mix, 0,5% gedurende 2 weken) inzetten. Dit product zorgt voor een betere werking van de calcium/fosfor stofwisseling en daarmee voor betere eischalen. Daarnaast blijft aanvullen met extra calcium in de vorm van kalksteen, grit of krijt wenselijk. Als alternatief kan ook nog wat extra vitamine **Hy-D** gegeven worden tot aan de wettelijk maximale dosering. Ten onrechte wordt weleens Monocalciumfosfaat ingezet om eischalen te

verbeteren, dit werkt echter alleen in combinatie met extra calcium en voldoende vitamine D3.

Mycotoxines

Als hennen last hebben van mycotoxines dan helpt de inzet van een toxinebinder. ABZ heeft hiervoor **Vitafix+** in het assortiment (0,2% inzetten totdat het probleem weg is). Mycotoxines uiten zich doorgaans in de vorm van zwarte plekjes in de bek.

Weerstand verhogen

Om de algehele weerstand van de koppel te verhogen kan **Maxifit** (0,3%) ingezet worden. Maxifit is een vitamine/mineralenmengsel. Dit helpt de koppel er sneller bovenop na een voeropnamedip of ziekteproblemen en tijdens of na warm weer.

Toevoegingenlijst

Naast bovenstaande producten zijn er ook nog andere mogelijkheden om bijvoorbeeld eigewichten te stimuleren of darmgezondheid te verbeteren. Kijk voor de complete lijst met toevoegingen inclusief de doseringen en bestelcodes op: www.abzdiervoeding.nl/legpluimvee/correct-gebruik-toevoegingen-van-groot-belang.



Evert Bos

Productmanager legpluimvee
06 2125 8718
e.bos@abzdesamenwerking.nl



Endoxines en de relatie met SINS

Net als mycotoxinen kunnen 'endotoxinen' nadelig zijn voor de gezondheid van varkens. Vooral bij zeugen en biggen kunnen ze tot slechtere resultaten en economische schade leiden. De oplossing ligt bij een hoge darmgezondheid.

Endotoxinen zijn celwandresten van dode bacteriën, zoals E. Coli. Ze worden 'toxinen' (gifstoffen) genoemd, omdat ze erg schadelijk kunnen zijn voor het dier. Bij een goede darmgezondheid is er meestal weinig aan de hand: een gezonde darm ruimt de restjes van dode bacteriën - waaronder de schadelijke endotoxinen - netjes op voordat ze schade kunnen aanrichten.

Schade door endotoxinen

Het gaat pas mis als er lekkage ontstaat in de darmwand en bacteriën en endotoxinen in de bloedbaan terecht komen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren bij zeugen in de kraamstal. Als gevolg van harde, keutelige mest is de darmgezondheid verslechterd en kunnen de schadelijke endotoxinen naar het bloed 'lekkers'. Ze verplaatsen zich door het hele lichaam en veroorzaken ontstekingsreacties, verstoren het werproces en de melkproductie en maken de zeug ziek.

Er zijn steeds meer aanwijzingen dat endotoxinen ook op de (ongeboren) biggen een effect hebben. Soms worden ze geboren met verminderde vitaliteit en lichte oornecrose en beschadigingen aan pootjes en staartjes. De ontstekingen komen van binnenuit. Dit noemen we ook wel 'SINS': Swine Inflammation and Necrosis Syndrome.

Wat is de aanpak?

Hoewel vele factoren een rol spelen, is de

darmgezondheid en daarmee weerstand van zeugen heel belangrijk. Smeuige zeugenmest zorgt ervoor dat oornecrose en andere beschadigingen bij biggen, oftewel SINS, minder voorkomen, zo toont een nieuwe studie aan. Er is een directe relatie tussen vezels in het zeugenvoer, de kwaliteit van de zeugenmest en de gezondheid van de nakomelingen, zie grafiek.



Harde, keutelige mest bij zeugen in de kraamstal leidt tot meer ontstekingen en beschadigingen bij pasgeboren biggen. Waarschijnlijk spelen endotoxinen hier een rol. (Foto: Mirjam Lechner)

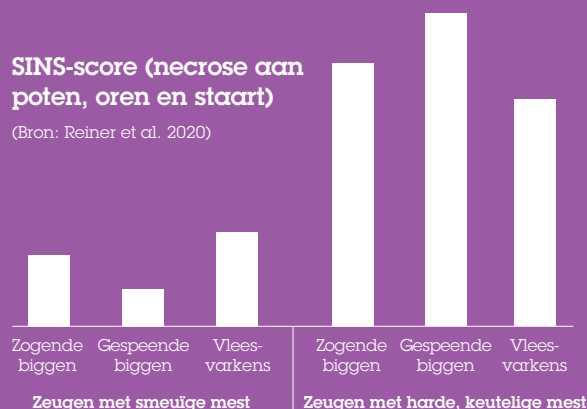
Bovendien zorgen gezonde dames voor een gezonde darmflora en ook voor 'gezonde' zeugenmest. Op die manier krijgen pasgeboren biggen meteen de goede bacteriën van hun moeder mee. Dit maakt ze sterk en vitaal.

Dynamo voeren

Bij Dynamo voeren staat darmgezondheid centraal. Dat doen we op verschillende manieren. Ten eerste passen we verschillende typen vezels toe die de dames en goede darmflora optimaal ondersteunen. Ten tweede kan ABZ via verfijnde productietechnieken grondstoffen apart behandelen, waardoor hun structuur behouden blijft. Als laatste gaan wij altijd voor de hoogste kwaliteit, zodat we de darmgezondheid op een hoog niveau kunnen houden. Het effect? Mooie smeelige mest bij zeugen met een positieve invloed op de biggen.

SINS-score (necrose aan poten, oren en staart)

(Bron: Reiner et al. 2020)



Stefan Regelink

Verkoopmanager varkenshouderij
06 2191 7848

s.regelink@abzdesamenwerking.nl

Meer groei en lagere kosten met ABZ@Green

Voer is één van grootste kostenposten op een vleesvarkensbedrijf. Als varkens met hetzelfde voer efficiënter omgaan, levert dat meteen een belangrijke besparing op.



Een belangrijk deel van de benutting van het voer wordt bepaald door de vertering. Die gehele vertering van de bek tot aan de staart is een complex geheel. Verblijftijd en pH in de maag, enzymproductie, darmwerking, deeltjesgrootte en vezels, allemaal zijn ze van invloed op een goede vertering. Met natuurlijke plantextracten in de ABZ@Green kan dit proces extra gestimuleerd worden. Nutriënten worden daardoor beter verteerd en opgenomen. Hierdoor kan het varken nog net wat extra energie, aminozuren en mineralen uit het voer halen.

Uit een praktijkproef met ABZ@Green bij 3.000 vleesvarkens kwam het effect van ABZ@Green duidelijk naar voren. De varkens werden opgesplitst in twee gelijke groepen, bij één

groep werd ABZ@Green toegevoegd aan het eindvoer, in dit geval de Vleesvarkenskorrel Opti 2.

Uit de resultaten bleek dat in dezelfde periode de varkens met ABZ@Green 27 gram harder groeiden en de voederconversie met 2,4% verbeterd was. Hierdoor waren de voerkosten bijna 2% lager.

Voer beter benutten zorgt niet alleen voor lagere kosten, maar zorgt ook voor een betere fosfor- efficiëntie, minder mestafvoer en een lagere CO2 footprint. De CO2 footprint wordt een steeds belangrijker duurzaamheidskenmerk in verschillende concepten, waardoor de ABZ@Green ook daar voordeel oplevert.

“Voer beter benutten zorgt niet alleen voor lagere kosten, maar zorgt ook voor een betere fosfor- efficiëntie, minder mestafvoer en een lagere CO2 footprint.”

	Controle	ABZ@Green	Vershil
Begingewicht (kg opleg)	27,5	27,5	-
Eindgewicht (kg geslacht)	100,4	102,9	+2,5%
Groei (gecorr. g/d)	931	958	+2,9%
Voederconversie (gecorr.)	2,55	2,49	-2,4%
Voerkosten	100%	98,2%	-1,8%

* Resultaat bij 3.000 vleesvarkens



Hoogproductief zeugenbedrijf houdt biggen gezond met Krusli

Zeugenhouder Arie van Ginkel uit Scherpenzeel is een ondernemer die altijd naar vernieuwing blijft zoeken. Sinds 2019 heeft hij een hoogproductief SPF-zeugenbedrijf, maar het was wel even zoeken naar het juiste biggenvoer.





“Als je brok of kruimel voert, eten ze zich helemaal vol, maar de volgende dag zie je overal dunne mest liggen”



Arie van Ginkel (40) nam in 2017 het bedrijf met 850 zeugen over van zijn vader. In 2019 schakelde hij om naar SPF. Hij verbouwde zijn stallen en voerde een Depop Repop door. Toen voorzag hij al dat hij aanpassingen zou moeten doen in het voer, omdat SPF-varkens veel efficiënter omgaan met wat ze binnenkrijgen. Deze reportage schetst de vervolgstappen en de zoektocht naar het juiste voer, met name voor de biggen.

Overschakeling

Die zomer van 2019 haalde Arie gelten uit Denemarken (half Deense Yorkshire, half Deense Landras), die hij inkruiste met Deense Yorkshire. De start was lastig, met veel diarree. De zeugen waren meel gewend en kregen hier brok. Arie: “Daar hebben we toen fors op moeten schakelen met meer structuur en iets luxer voer. Maar in samenwerking met ABZ De Samenwerking is dat probleem opgelost.” In 2021, op de top van de productie van de jonge zeugen, zat hij op dik 40 gespeende biggen per zeug per jaar. Nu er diversiteit in leeftijd gaat ontstaan, daalt de productie weer. Momenteel speent hij 38,5 biggen, nog steeds een bovengemiddeld aantal.

Arie richt zich in de stal vooral op de dragende zeugen en gespeende biggen. Hij heeft twee medewerkers in dienst van wie één hoofdverantwoordelijk is voor de kraamstal, de ander helpt veel mee in de kraamstal en assisteert bij overige werkzaamheden. Verder

werkt er één dag per week een zzp'er mee bij het spenen. Aries vrouw Bertine (41) doet de administratie, naast haar baan buitenshuis. Van de vier kinderen (tussen 10 en 16 jaar oud), werkt de oudste zoon (15) zo nu en dan mee in de stal.

Inkruisen

Arie heeft tijden gekend dat hij 20 levendgeboren biggen per zeug had. Maar zo'n hoge productie heeft ook een keerzijde, erkent hij nu. “Het geeft veel meerwerk, bijvoorbeeld door het overleggen; je bent nooit klaar. Het werden er gewoon te veel. Iets meer arbeidsgemak is ook wat waard.”

Daarom is hij nu aan het terugkruisen, eerst met Deense Landras, maar sinds november met Noors Landras van Topigs. Nu zit hij op 18,5 levendgeboren biggen. “Straks als die Noren zijn ingekruist, zal dat dalen naar 17,5 verwacht ik. We vervangen momenteel 60% van de zeugen per jaar. Bij de zeugen heb ik niet veel uitval, zo'n 6%, maar ik heb natuurlijk eigen aanfok. Elke week staan 9 of 10 nieuwe opfokgelten klaar. Dan vervang je ook wat gemakkelijker. Ik wil weer terug naar die 45% vervanging waarop ik in het verleden zat.”

Arie kiest nu vooral voor uierkwaliteit en accepteert productiedaling. “Bij het Deense Landras hadden de meeste 14 spenen. De gelten die ik nu aanfok hebben minimaal 15 spenen. Lager dan 15 ga ik niet. Maar ik heb ze



Theo ter Maaten

Specialist varkenshouderij
06 2306 8395
t.maaten@abzdesamenwerking.nl

ook met 16 tot zelfs 19 spenen. De Noor heeft iets minder levendgeborene biggen, maar ze zijn wel vitaler.”

Krusli

Overschakelen op SPF-dieren betekent ook aanpassen van het voer. Dat voorzag Arie al voordat hij ermee startte. “SPF-dieren zijn gezond en willen graag veel eten. Ze gaan heel gemakkelijk overeten”, verklaart hij. “Als je brok of kruimel voert, eten ze zich helemaal vol, maar de volgende dag zie je overal dunne mest liggen. Ga je veiliger voer maken, dan groeien ze onvoldoende en dat wil je ook niet. Toen vorig jaar het persen zo duur werd, ben ik meel gaan voeren.” Dat was voordeliger en geeft meer rust in de darmen volgens Theo ter Maaten, specialist varkenshouderij bij ABZ De Samenwerking.

De dunne mest verdween, dus dat ging goed. Totdat de silo niet meer doorliep. “Daar zijn ABZ en ik heel lang mee aan het sleutelen geweest. Maar hoe beter de loopeigenschappen van het voer, hoe slechter het was voor de big. Vooral in de speenfase, waardoor de diarree weer terugkwam. Jonge biggen hebben gewoon heel fijn meel nodig. Speenmeel is het allerbeste wat je voeren kunt, maar dat wil niet zakken in de silo.”

Het werd een zoektocht naar de balans tussen rust in vertering en goede loopeigenschappen van het product. Daarbij is met verschillende productvormen, grove en fijne maling gewerkt. In een intensieve samenwerking tussen ABZ en Arie is toen de Krusli doorontwikkeld, speciaal

voor dieren die darmgevoelig zijn zoals jonge SPF-biggen. Arie: “Het is hetzelfde product, maar dan iets korreliger en minder plakkerig. Het loopt vele malen beter in het systeem. Nu kunnen we er goed mee uit de voeten. De biggen krijgen Krusli in de eerste 14 dagen na het spenen. Het brengt een veel stabielere vertering en meer uniformiteit.”

Ogen en oren

ABZ De Samenwerking heeft hoge waardering voor deze manier van samenwerken met de klant in de zoektocht naar een oplossing voor problemen. Omdat het een SPF-bedrijf is, kan de vertegenwoordiger immers niet elke dag het bedrijf bezoeken. De ogen en oren van de ondernemer en goede communicatie zijn in zo'n geval onontbeerlijk. Arie is kritisch genoeg om goed te kunnen zien of iets wel of niet werkt en zorgt voor de broodnodige terugkoppeling. Arie: “Ik overleg ook veel met Jacco Vessies, de nutritionist. We sparren veel en proberen ook wel dingen uit. We proberen eerst de darmgezondheid zo goed mogelijk op orde te krijgen, pas daarna richten we ons op groei.

Omdat het zeer fijn gemalen meel me bij de oudere biggen goed beviel, heb ik daar vrij snel een platbodemsilo neergezet. Hierdoor loopt het toch prettig in mijn systeem en is de vertering optimaal. Omdat ik de platbodemsilo nu heb staan en meel financieel interessant is, ben ik dit bij de oudere biggen blijven voeren, ondanks meer risico van meel op verstopping in de put. De overgang van speenkrusli naar biggenmeel loopt erg soepel.”

Rol van ABZ De Samenwerking

Arie is erg tevreden over de samenwerking met ABZ De Samenwerking. “Ik kan zelf met ideeën komen en daar kunnen we over praten. Ik krijg inzicht in de samenstelling, melding wanneer ze iets aanpassen en uitleg over wat ze verwachten dat het gaat doen. Dan kun je goed terugkoppelen of je dat ook ziet of juist niet. Zo kan ik meedenken en dat kan bijna nergens anders. Dat is ook de reden waarom ik van ABZ voer. Ik kan gewoon sparren en overleggen en dat vind ik heel belangrijk. Ik denk dat je verder komt als je mee kunt denken, omdat je zelf altijd tussen je dieren loopt. Dit past gewoon bij mij.”

“Ik kan zelf met ideeën komen en daar kunnen we over praten.”



Melkzuur in graskuil is ook bron van pensenergie



Er zit jam in de voorjaarskuilen! De combinatie van vochtiger en toch veel suiker geven een enorm smakelijke graskuil. Doordat er voldoende suiker in het ingekuilde gras aanwezig was, konden de melkzuurbacteriën gemakkelijk melkzuur maken. Op aanbeveling van Schothorst Feed Research rekenen we dit jaar voor het eerst een belangrijk deel van het melkzuur als bron van snelle pensenergie (SFKH) voor de pensbacteriën.



In de praktijk

Op graskuilen met veel melkzuur wordt in de praktijk vaak goed gemolken. De verklaring hiervoor is dat in de pens het melkzuur wordt omgezet in propionzuur. Propionzuur is indirect de belangrijkste bron van lactose wat bij een koe de literproductie bepaald. Er is echter nog een effect van melkzuur uit graskuil dat tot nu toe onderbelicht is gebleven. Melkzuur wordt namelijk voor een belangrijk deel ook gebruikt als snelle energiebron voor pensbacteriën.

WDVE graskuil

Met extra energie voor pensbacteriën neemt de vermenigvuldiging daarvan toe, waardoor de WDVE van een graskuil hoger wordt ingeschat. Vooral bij wat nattere graskuilen met ruim melkzuur kunt u verrast worden met een hoger WDVE-gehalte dan u wellicht gewend bent. Goed nieuws voor de benodigde hoeveelheid van bijvoorbeeld soja (WDVE) of tarwe (SFKH) in uw rantsoen!

Suiker of melkzuur?

De hoeveelheid melkzuur in een graskuil gaat

altijd ten koste van suikers. Echter de pens van de koe heeft beide nodig. Suikers zijn en blijven de belangrijkste bron voor boterzuurproductie in de pens (vetgehalte in de melk). Bij gebruik van een inkuilmiddel met melkzuurbacteriën is het daarom extra belangrijk om bij een zo hoog mogelijk suikergehalte in het verse gras te maaien. Zorg met netjes werken en goed aanrijden voor een zo snel mogelijke pH-daling na het inkuilen. Na het bereiken van de gewenste pH stopt immers de productie van melkzuur uit suiker en is de conservering begonnen.



Izak van Engelen

Productmanager rundvee

06 2125 8720

i.engelen@abzdesamenwerking.nl

Aankoop juiste structuurbron belangrijk

De voederwaarde van de 1e snede is super hoog. Vrijwel alle kuilen zijn gemaakt in de 1e of 3e week van mei. Vooral de kuilen uit de 1e week van mei hebben zeer hoge gehalten aan eiwit én suiker. De structuur of vezels in deze kuilen ontbreekt eigenlijk totaal. Aankoop van de juiste structuurbron is erg belangrijk voor een goede benutting.

Koolzaadstro

Gehakseld koolzaadstro heeft de hoogste ADL van alle structuurbronnen. Omdat koolzaadstro is gehakseld verdeelt het zich goed over of door het voermengsel. Koolzaadstro is verpakt in plastic baaltjes van 20 kg per stuk. Afhankelijk van de hoeveelheid is de dosering dan ook erg eenvoudig, vaak zijn er 2, 3 of 4 baaltjes nodig in de voermengwagen. Gehakseld koolzaadstro behoudt haar prik in een vochtig voermengsel. Dat is belangrijk omdat het droge stofgehalte van veel voorjaarskuilen lager is dan 40%.

Tarwestro

Gesneden of gehakseld tarwestro wordt vaak vergeten als structuurbron, terwijl deze relatief goedkoop is en ook heel effectief. Het is wel belangrijk dat de tarwestro voor de regen is geperst, dus zal het dit jaar vooral uit Duitsland moeten komen. Let bij gebruik van gesneden tarwestro goed op dat alle messen in de voermengwagen scherp zijn. Laad de tarwestro als eerste met bijvoorbeeld de 1e helft snijmais, zodat het verkleinen direct na laden kan beginnen. Vooral bij een ruwvoertekort is fris tarwestro erg geschikt.

Gerstestro

Ten opzichte van tarwestro is gerstestro veel zachter, doordat gerst eerder wordt gedorst met een lagere opbrengst per hectare. Bovendien is de stengel van gerstestro veel breder. Gerstestro geeft in het melkveerantsoen dan ook minder structuur dan tarwestro. In droogstandsantsoenen is gesneden of gehakseld gerstestro juist ideaal, ook vanwege de smakelijkheid. Tevens het betere alternatief voor gehamerd Spaans tarwestro, wat op dit

moment vrijwel niet leverbaar is vanwege de droogte daar.

Luzerne

Kunstmatige gedroogde luzerne is een structuurbron die ook nog zo'n 17% ruw eiwit bevat. Luzerne bevat wat minder structuur dan stro, maar verdringt ook minder door de lagere verzadigingswaarde (VW). Vooral op bedrijven met voldoende ruwvoer en behoefte aan extra eiwit is luzerne erg geschikt.

Hooi

Tot aan de langste dag was het ideaal weer om super smakelijk hooi te maken. Overweeg of u een deel van het hooi gebruikt bij de melkkoeien of juist al het hooi bestemt voor uw droge koeien. Omdat het hooi dit jaar veel suiker bevat, is deze vaak erg geschikt om 100% te voeren aan de droge koeien in combinatie met onze Droogstandsbrok Katapult. Aankoopt hooi kan een prima structuurbron zijn. Let op dat in een vochtig voermengsel hooi al snel wat structureffect kwijt raakt. Hooi als structuurbron heeft als belangrijk pluspunt het positieve effect op het vetgehalte in de melk, omdat pensbacteriën op suikerrijk hooi meer boterzuur gaan produceren.



Sander van de Kamp

Specialist rundveehouderij

06 8269 8191

s.kamp@abzdesamenwerking.nl





Nieuw assortiment vleesveevoeders

Deze zomer zijn we begonnen met een nieuw assortiment vleesveevoeders die het makkelijker maakt om de juiste brok te kiezen voor het juiste type vleesvee en rantsoen. Het assortiment biedt voeders voor de opfok en ofmesten van onder andere rosékalveren, HF/dikbil kruislingen en luxe vleesvee.



“Een breed in te zetten brok voor bijvoorbeeld het afmesten van melk- vee is de Vleesveebrok.”

Rosébrokken

Voor rosékalveren zijn er in drie fasen verschillende brokken om naast maïs en stro te gebruiken. Vooral in de opstartfase zijn dit luxe voeders met een hoge energiewaarde en hoogwaardig eiwit. In de opstart is alles erop gericht om een mooie overgang van melk naar droge voeders te bereiken om de groei uit de melkfase zo veel mogelijk door te trekken. Daarna is er een groeivoer en een finishvoer om met de toename van energie uit snijmaïs een zo efficiënt mogelijke groei te bereiken.

Voeders voor ouder vleesvee en zoogkoeien

In ouder vleesvee is er veel verschil in voeropnamecapaciteit en efficiëntie van

spieraanzet tussen de verschillende rassen. Belangrijk is dat in de jeugdfase het karkas goed ontwikkelt en er geen vervetting optreedt. De juiste verhouding tussen eiwit en energie is daarin belangrijk, evenals een droge stofopname en energieconcentratie afgestemd op aanleg voor groei. In het assortiment hebben we voor elk dier en doel een geschikte brok. Speciaal daarin zijn de luxe Beefbrok en Beefmash. Deze bevatten grof gemalen grondstoffen, zeer hoog aandeel lijnproducten en vitaminingering voor excellente vleeskwaliiteit. Deze positieve effecten op vleeskwaliiteit zijn extra interessant wanneer het vlees zelf vermarkt wordt.

Een breed in te zetten brok voor bijvoorbeeld het afmesten van melkvee is de Vleesveebrok en voor de laatste afmestfase de Vleesveebrok Finish. Dit is een prijstechnisch scherpe brok die perfect is om veel kilo's aan te zetten voor melktypischer vee.



Teus Bleijenberg

Specialist rundveehouderij

06 2180 7813

t.bleijenberg@abzdesamenwerking.nl

Code	Naam	VEVI	RE	Basisrantsoen
37110	Rosébrok Start Deluxe	1050	180	Snijmaïs, stro
37120	Rosébrok Groei Deluxe	1040	190	Snijmaïs
37130	Rosébrok Finish Deluxe	1040	175	Snijmaïs

Code	Naam	VEVI	RE	Omschrijving
37310	Vleesveebrok*	1000	165	Allround vleesveebrok
37315	Vleesveebrok Finish	1025	150	Zetmeelrijke aanvulling
37330	Groeibrok Plus	1000	200	Eiwitrijke brok voor typischer vleesvee
37335	Finishbrok Plus	1040	160	Energierijke brok voor typischer vleesvee
37340	Zoogkoeienkernbrok	970	130	Mineralenaanvulling naast gras of hooi
37450	Beefbrok Energie*	1075	170	Zeer luxe energierijke brok naast hooi of gras
37452	Beefbrok Eiwit	1040	200	Zeer luxe eiwitrijke brok naast hooi of snijmaïs
37453	Beefmash Energie	1075	170	Zeer luxe energierijke mix naast hooi of gras
37454	Beefmash Eiwit	1040	200	Zeer luxe eiwitrijke brok naast hooi of snijmaïs

* Ook beschikbaar in zakgoed

Lactograan nu ook leverbaar voor biologische koeien

Al een aantal jaren wordt Lactograan op veel melkveebedrijven ingezet als veilige zetmeelbron voor een hogere melkproductie met behoud van de gehalten. Vanwege de steeds afnemende hoeveelheid snijmaïs in de rantsoenen wordt Lactograan steeds meer ingezet. Sinds deze zomer voor het eerst ook bij biologische melkveehouders, waarbij de betere benutting van het eiwit natuurlijk erg interessant is.



BLG Lactograan

Biologisch Lactograan is door ons leverbaar dankzij de samenwerking met Coöperatie De Valk waar onze biologische voeders worden geproduceerd. Biologische rantsoenen zijn vooral gebaseerd op vers gras en graskuil. In veel gevallen vraagt de kwaliteit van het verse gras of de graskuil (veel suiker en/of eiwit) om buffering en een veilige energiebron. Beiden worden met Lactograan geleverd.

2e krachtvoersoort

BLG Lactograan wordt het gemakkelijkst gevoerd met de voermengwagen, maar het kan ook los worden verstrekt aan het voerhek na het melken bijvoorbeeld. Ook als 2e krachtvoersoort naast Productiebrok wordt Lactograan goed opgenomen in de krachtvoerbox.

Hoog ureumgehalte en/of te dunne mest?

Juist in deze tijd is het eiwit aanbod buiten erg hoog, soms ook door klavers in de percelen. Ook wordt soms de voorjaarskuil al bijgevoerd die dit jaar rijk is aan suiker. De kans op een te ruim ureumgetal in de melk en/of dunne mest bij de koeien is nu erg groot. Juist dan past BLG Lactograan erg goed.

Uniek product

In elke regio van ons werkgebied leveren wij voer en advies aan biologische melkveehouders. Neem contact met ons op als uw interesse in dit unieke product is gewekt.



Arjan Mulder

Specialist rundveehouderij

06 2253 2328

a.mulder@abzdesamenwerking.nl



Formaldehyde behandeling niet meer toegestaan

Voor velen van u zijn Mervobest soja en Mervobest raap ingeburgerde begrippen. Naast dat het soms enkelvoudig gevoerd wordt, was het decennia lang een vast onderdeel van veel productiebrokken als belangrijke bron van bestendig eiwit. Vanaf juli is de productie van deze eiwitbronnen met behulp van formaldehyde niet meer toegestaan. Voor de rundveevoeding is dat jammer, omdat deze behandeling het meest effectief was om soja en raap te laten ontsnappen aan afbraak door pensbacteriën. Daarbij was het op darmniveau goed verteerbaar.

Alternatieven

Omdat het verbod op het gebruik van formaldehyde al lange tijd in de lucht hing, hebben diverse bedrijven geïnvesteerd in alternatieve behandelingen en technieken om soja en raap bestendig te maken. Al deze technieken maken gebruik van een verhittingsproces eventueel in combinatie met melasse, suikers of lignosulfonaat om een pensbestendige suiker-eiwitverbinding te maken. ABZ De Samenwerking heeft met Schothorst Feed Research veel verteringsonderzoek gedaan om de voedervwaarden van de verschillende alternatieven te bepalen. Hieruit blijkt dat er een enorme variatie is tussen de bestendigheid van de verschillende aanbieders en verschillende methoden. Naast de bestendigheid is ook de darmverteerbaarheid onderzocht. Een te intensieve hittebehandeling kan het eiwit namelijk ook slecht verteerbaar maken op darmniveau.

Effect op rantsoenen

Tot op heden hebben we nog gebruik kunnen maken van Mervobest soja en Mervobest raap die we nog op voorraad hadden. Komende weken schakelen we over naar de alternatieve producten die het beste uit de onderzoeken naar voren gekomen zijn. Ondanks de keuze voor de beste bronnen, is het WDVE niveau wat lager als dat we gewend zijn. Daardoor kan er minder extreem gecorrigeerd worden als voorheen en is het nog belangrijker om te sturen op voldoende microbieel eiwitvorming in de pens. Het maximaliseren van microbieel eiwitproductie uit ruwvoer is al lang het speerpunt van onze rundveespecialisten, wat door deze verandering nog meer het verschil gaat maken.



Jan Rozeboom

Nutritionist

033 422 1510

j.rozeboom@abzdesamenwerking.nl



Koeien kijken

met *Marijke*



“Een koe liegt niet!”

Als ik met de veehouder in de stal of weide ga kijken, beoordeel ik altijd de pensvulling van de melkkoeien. De vulling of de pensscore zegt alles over de voeropname van de melkkoeien. Soms ruik ik als ik een stal binnen kom een natte, zure kuil. Als je hem aanraakt ruik je er de hele dag naar. Vaak is dit een voorbode voor een tegenvallende droge stofopname wat resulteert in een lagere melkproductie. Een goede pensvulling is dus een voorwaarde voor een hoge melkproductie en een gezonde koe. Een koe liegt niet!

Appel en peer

Aan de pensvulling van een koe kunnen we scores toekennen (1-5) om zo de vulling te beoordelen. Zo is een koe bij pensscore 1 zeer matig gevuld en bij pensscore 5 tonnetje rond. Het allerliefst zien we een appel en een peer vorm bij melkkoeien. Aan de linkerzijde van de koe zit de pens, als deze goed gevuld is ziet dit eruit als een appel. Aan de rechterzijde van de koe zit het darmstelsel en de ongeboren vrucht die de peer vormen (pappelvorm).

28 kg droge stof

Een melkkoe kan per dag wel 15 kg droge stof uit ruwvoer vreten. Een hoogproductieve

melkkoe kan wel tot 28 kg droge stof per dag vreten uit ruwvoer en krachtvoer. Koeien vreten 4 tot 6 uur per dag verdeelt over 9 tot 14 maaltijden. De droge stofopname wordt door veel factoren beïnvloed. Denk bijvoorbeeld aan de geur en smakelijkheid van het rantsoen, het grasaanbod in de weide, lactatiestadium, locomotiescore, het weer, concurrentie aan het voerhek enzovoorts.

Kuddedier

Voor een hoge voeropname is het belangrijk dat iedere koe een vreetplek tot haar beschikking heeft. Zo krijgen de ranglage dieren (vaarzen, verse koeien, kreupelen

koeien) ook de kans om te vreten. Een koe is toch een kuddedier en deze doen het liefst alles gelijktijdig.

Het nadeel bij overbezetting is dat ranglage dieren pas kunnen vreten wanneer de ranghoge dieren klaar zijn. Deze dieren zijn vatbaarder voor pensverzuring, doordat de ruwvoer/krachtvoer verhouding uit balans raakt. Schuif het voer meerdere malen per dag aan en accepteer minimaal 5% restvoer. Zo krijgen alle koeien de kans om voldoende droge stof te vreten.

“Een hoogproductieve melkkoe kan wel tot 28 kg droge stof per dag vreten uit ruwvoer en krachtvoer.”



Marijke Rijsburger

Specialist rundveehouderij

06 5345 3629

mrijsburger@abzdesamenwerking.nl

Voor u gezien

In de rubriek “Voor u gezien” laten wij u leuke, handige interessante tips zien die onderweg door het rundveeteam zijn opgemerkt.

Verplaatsbaar potenbad

Boerderij Heeswijk (Reinier van Vulpen) te Montfoort heeft zelf een verplaatsbare constructie gemaakt voor het potenbad. De bak is makkelijk te verplaatsen en staat verder weg van de melkput vandaan, waardoor de koeien er makkelijker doorheen lopen. Ervaring leert ook dat met name de vaarzen rustiger er doorheen gaan. Doordat de bak verder weg staat van de melkput, ruikt men de dampen minder in de melkput. Dus gezonder voor koeien en boer.



Gerard van Vliet



Boer & Burger brunch



Discussieavond op locatie Haastrecht



Vergadering op locatie Nijkerk

Maak kennis met...

De Jongerenraad

ABZ De Samenwerking hecht waarde aan de frisse blik en ondernemerschap van jonge boeren. Met hun mening en visie op de coöperatie staan we nog dichter bij onze (toekomstige) leden en afnemers. De Jongerenraad was al lange tijd een begrip bij De Samenwerking. Door de fusie van ABZ Diervoeding met De Samenwerking in januari 2022 heeft de Jongerenraad de kans gekregen om zich landelijk door te ontwikkelen. De Jongerenraad heeft hier goed over nagedacht hoe dit aan te pakken en zijn er nu klaar voor om het uit te gaan voeren. Maar wie is de Jongerenraad en wat doen ze precies?

Wie is de Jongerenraad?

Lennart Baas, Joep Benschop, Paulien Beukeboom (secretaris), Luuk Boere, Pieter Boogaards, Tess Verkleij, Tom Vendrig en onze voorzitter Remco Schouten vormen momenteel de Jongerenraad van ABZ De Samenwerking. We zijn allemaal tussen de 18 en 30 jaar en nauw betrokken bij een bedrijf dat lid is van de coöperatie. We worden begeleid door Theo van Zoest (Raad van Commissarissen) en Joëlle Benschop (Buitendienst/Nutritie). Zij voorzien ons van de nodige informatie vanuit de coöperatie.

Waarom zit je in de Jongerenraad?

We vinden het leuk om met leeftijdsgenoten bij elkaar te komen en te praten over de agrarische sector. We hebben allemaal onze eigen visie hierop en die uiten we graag, dat geeft leuke discussies. Het is ook leerzaam, omdat je veel over de coöperatie te weten komt en erover mee mag denken.

Vraag en aanbod

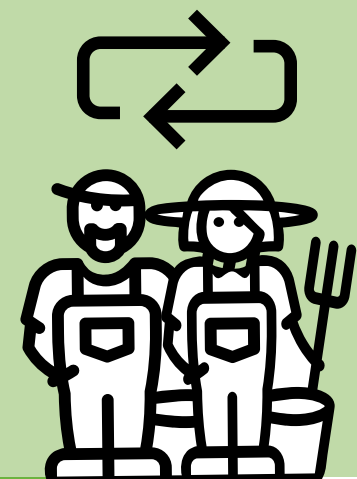
Aangeboden

Koelbox (38 + 10 liter) en big behandelkar. Vraagprijs koelbox: € 225,- resp. € 125,-. Vraagprijs big behandelkar: € 125,- (excl. BTW)
T 06 1266 6630
E bgvanmiddelaar@gmail.com

Gevraagd

3 of 4 tons bulksilo in goede staat, wordt buiten geplaatst.
T 06 5739 6025
E hendrikahoeve@gmail.com

Deze en meer advertenties vindt u terug op: www.abzdiervoeding.nl/vraag-en-aanbod.



Jongeren dag 2022

Het organiseren van activiteiten is altijd erg gezellig, omdat je weer andere jonge agrariërs ontmoet en we proberen leerzame onderwerpen en thema's te kiezen die actueel zijn.

Wat doen jullie dan?

Het doel van de Jongerenraad is om een klankbordgroep richting de Raad van Commissarissen en de Ledenraad te zijn, en een mening te vormen over de ontwikkelingen van de coöperatie. Hiernaast willen we jongeren betrekken bij de coöperatie door middel van verschillende activiteiten, we proberen ongeveer 2 keer per jaar iets te organiseren. Zo hebben we in 2021 een discussieavond met Caroline van der Plas georganiseerd in de opslagloods in Haastrecht, dat was een mooie avond! Ook hebben we in 2022 een grote Jongerendag georganiseerd in de Kartfabrique in Utrecht met sprekers Tim Coronel (Autocoureur), Esther de Snoo (Nieuwe Oogst) en Roy Meijer (NAJK), en werd er natuurlijk tegen elkaar geracet in de kart. We organiseren ook kleinere bijeenkomsten. Bijvoorbeeld afgelopen januari hebben we een cursusavond over koesignalen gedaan bij Lennart thuis, gewoon tussen de koeien in de stal. Daarnaast werd de Jongerenraad ook uitgenodigd door de NAJK om deel te nemen aan een rondetafelgesprek met Lukas Visek (kabinetslid van Eurocommissaris Frans Timmermans), hier werd gesproken over de Europese Green Deal. Of staan we op de Boer & Burger brunch in een drukke stad.

Hoe verloopt zo'n vergadering?

We vergaderen zes keer per jaar bij de verschillende productielocaties van ABZ De Samenwerking. In de ochtend behandelen we de agendapunten, onder andere punten vanuit de Raad van Commissarissen, welke activiteiten georganiseerd gaan worden, of andere actuele punten. Na de lunch bespreken we een bepaald thema of bezoeken we een bedrijf. Zo hebben we in juni in Nijkerk vergaderd en zijn we 's middags bij Schothorst Feed Research op bezoek geweest. En bijvoorbeeld na de vergadering in augustus in Markelo heeft varkensspecialist Naomi ten Tije ons veel geleerd over de varkenssector.

Het lijkt me leuk om betrokken te zijn bij de Jongerenraad, wat kan ik dan doen?

We zijn momenteel op zoek naar nieuwe jongerenraadsleden, we gaan uitbouwen naar ongeveer 15 personen uit elke regio van het land en iedere diersector. Lijkt dit je leuk? Bekijk dan de vacature! www.abzdiervoeding.nl/werken-bij-abz/leden-jongerenraad

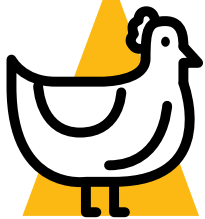
Als je graag op de hoogte wilt blijven van de activiteiten die we organiseren, meld je dan aan voor het Jongerenplatform. Dit doe je door je naam, woonplaats en sector van interesse te sturen naar jongerenraad@abzdesamenwerking.nl. Verder kun je ons ook volgen op onze Facebook-pagina.

Als je nog verdere vragen of ideeën hebt, kun je altijd contact met ons opnemen via jongerenraad@abzdesamenwerking.nl.

ABZ De Samenwerking

ABZ Diervoeding | De Samenwerking | Bosgoed Diervoeders

Het beste dichtbij



Samen voor resultaat

Om uw vleeskuikens gezond en efficiënt te laten groeien, hebben wij vleeskuikenvoeders die passen bij uw bedrijf en uw concept. Wilt u, net zoals Gijs, goed voer+ advies op maat? Onze betrokken vleeskuikenspecialisten helpen u graag

met transparante voersamenstellingen, een goede start en betere prestaties van uw koppell!

Kijk op: www.abzdesamenwerking.nl

Contactgegevens

Voor alle contactgegevens:
www.abzdesamenwerking.nl

Front Office Nijkerk

033 422 1510
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Front Office Eindhoven

040 238 0777
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Volg ons op Social media:



Front Office Haastrecht

0182 50 2344
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Front Office Stroobos

051 235 1281
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Front Office Bosgoed

055 323 1231
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard dan ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt coöperatie ABZ De Samenwerking U.A. geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar marcom@abzdesamenwerking.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans, Gerrie van de Poll en Jesca Strien,
marcom@abzdesamenwerking.nl

De eerstvolgende nieuwsbrief verschijnt in december 2023.